

PIOTR UKLAŃSKI. CZTERDZIEŚCI I CZTERY

Wystawa *Czterdzieści i cztery* Piotra Uklańskiego wpisuje się w cykl prezentacji monograficznych organizowanych od kilku lat w Zachęcie. Są to retrospektywy bądź przekrojowe ekspozycje artystów, których debiut przypadł na początkowy okres burzliwej polskiej transformacji końca lat 80. i połowy lat 90. W ramach tego cyklu pokazaliśmy już m.in. twórczość Pawła Althamera, Zbigniewa Libery czy Katarzyny Kozyry. Niegdyś młodzi buntownicy – dziś są już artystami w wieku średnim, o ugruntowanych karierach, których dzieła prezentowane są w najważniejszych polskich i zagranicznych muzeach i galeriach.

Podobnie jak wcześniej Althamer i Kozyra, Uklański nie zdecydował się na klasyczną retrospektywę, choć widzowie znajdą na wystawie prócz nowych dzieł i projektów także starsze (i dobrze znane) prace.

Wystawa pokazuje w pełni fascynację artystyczną Uklańskiego, najważniejsze wątki i tematy – do których niemal obsesyjnie powraca na każdym etapie swej twórczości – oraz stosowane przez niego strategie artystyczne.

Dlaczego *Czterdzieści i cztery*? Dla mieszkającego od kilkunastu lat w Stanach Zjednoczonych Uklańskiego jednym z motywów, do których stale sięga jest m.in. wątek narodowej tożsamości. Tytułowe „czterdzieści i cztery” nawiązuje nie tylko do wieku artysty, ale również – co jest zrozumiałe właściwie tylko w Polsce – do narodowego wieszczka i prorocstwa z III części *Dziadów*. Seria biało-czerwonych obrazów (z której pokazywany jest niestety tylko jeden), nawiązuje do kolorów polskiej flagi, ale i krwi. W tytułach ma datę 1944 i dzielnice Warszawy (*Powisłe, Żoliborz itp.*), przywołując w ten sposób Powstanie Warszawskie. W swoich poprzednich projektach Uklański przetwarzał już znak Solidarności, wkomponowywał w swoją pracę plakat wyborczy z 1989, czy – jak w Gagosian Gallery – tworzył ogromną instalację z szopek krakowskich. Często obecny jest u niego motyw orła. Niegdyś był to orzeł z rysunków Stanisława Szukalskiego (Stacha z Warty), potem rzeźba przedstawiająca orła zapożyczoną z polskiego godła. W Zachęcie rzeźba ta tworzy razem z dyskotekową podłogą i tapetą z fotosami aktorów w rolach nazistów ogromny environment po tytule *Polska über Alles*. Polska dla Uklańskiego to z jednej strony rezerwar kulturowych i narodowych kodów – niemal mityczna kraina dzieciństwa i wieku dojrzewania – ale i krytyczny punkt odniesienia do interpretacji swej artystycznej tożsamości.

Inną inspiracją dla Uklańskiego jest kultura popularna. Fascynują go wizerunki produkowane przez kulturę masową i współczesne media – film, internet, telewizję. Swobodnie żongluje zarówno wizerunkami znanych i nieznanymi aktorów ze starych fotosów filmowych, jak i zaczerpniętymi z pism pornograficznych i internetowych stron wizerunkami osób zaledwie przypominających znane postacie życia publicznego (świata muzyki, polityki czy filmu). Układa je w barwne freski i mozaiki. Zestawione w kolorowym natłoku, przestają być widoczne, tracą swoją jednostkowość i czytelność, zmieniając się w niezrozumiałą masę wylewającą się ze środków masowego przekazu pseudo informacji.

Na wystawie widać też różnorodność strategii artystycznych Uklańskiego, których podstawą bywał kpina, kontrowersja, prowokacja. Artysta prowadzi grę zarówno ze światem sztuki, jak i z własnym wizerunkiem (grafitti *Boltanski, Uklanski, Polanski* czy jego dziecięce rysunki opatrzone komentarzem psychologa i archiwalnym tekstem z gazety o dziejach rodziny U.). Swobodnie, chciałoby się powiedzieć bezczelnie, zapożycza przedstawienia i dzieła innych artystów, by wykorzystać je we własnych instalacjach. Podobną taktykę stosuje wobec anonimowych wizerunków znalezionych w internecie. Najciekawsze jednak wydarza się na przecięciu się dzieła Uklańskiego i interpretacji, którą narzuca sam odbiorca czy media. Dzieła artysty zawsze istnieją w pewnym kontekście: miejsca, czasu i odbioru. W 2000 roku w Zachęcie Daniel Olbrychski zaatakował „szablą Kmicica” m.in. swój wizerunek – fotos z filmu Claude’a Leloucha. W kwietniu 2005 pod wystawionym w przestrzeni publicznej (róg Świętokrzyskiej i Marszałkowskiej) billboardem z podobizną Jana Pawła II, utworzoną z ciał brazylijskich żołnierzy

sfotografowanych z lotu ptaka – ludzie stawiali znicze i palili świece. Co czeka nas: artystę, galerię, widza w roku 2012? Sam artysta zdaje się z nami wszystkimi przyglądać w tej sytuacji – jak naukowiec patrzący na poruszające się pod mikroskopem insekty czy mikroby. Trawestując Mickiewicza, można powiedzieć, że wywołując w nas „czucie”, zachowuje jednak dla siebie „szkiełko i oko”.

Hanna Wróblewska
dyrektorka Zachęty Narodowej Galerii Sztuki

kuratorka: Maria Brewińska
asystentka kuratorki: Magdalena Komornicka

MAREK KONIECZNY. THINK CRAZY

Marek Konieczny to artysta konceptualny znany z niekonwencjonalnych działań w przestrzeni publicznej. Na przełomie lat 50. i 60. studiował na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Współpracował z Oskarem Hansenem m.in. przy realizacji modernistycznych osiedli: im. Słowackiego w Lublinie oraz na Przyczółku Grochowskim w Warszawie. W latach 1961–1967 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Około 1969 roku porzucił architekturę na rzecz sztuki.

Marek Konieczny od marca 1989 do lutego 1990 roku prowadził gościnną pracownię na wydziale malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, do której uczęszczał Piotr Ukleński. Choć trwało to bardzo krótko, to jednak zajęcia z Koniecznym okazały się ważne dla jego studentów. Odstawały od innych, ponieważ sprowadzały się do dyskusji o sztuce i nieformalnych działaniach, aranżowania absurda i nieprzewidywalnych sytuacji. Swą pracę na uczelni Konieczny rozpoczął od stwierdzenia, że „tutaj malować się nie będzie”. Wystawa w Zachęcie jest manifestacją idei *Think Crazy*, która towarzyszy Koniecznemu od 1974 roku. Ta strategia artystyczna jest doświadczaniem niestandardowych zachowań, uczuć, intuicyjnych reakcji, cielesności, erotyki ukrytych pod przykrywką racjonalizmu. Jest propozycją oddania się wyobraźni i kreatywności, która pozwala na bogatsze doświadczanie rzeczywistości. Na wystawie prezentowana jest selekcja kilku symbolicznych elementów z asortymentu „absolutnej sztuczności”: złoty róg, złota torba z akcją *Wrzuć tu coś* (1968–1969) oraz kilka filmów, m.in. *Think Crazy* z 1975 roku.

kuratorka: Maria Brewińska
asystentka kuratorki: Magdalena Komornicka

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NA WYSTAWIE PIOTR UKLAŃSKI. CZTERDZIEŚCI I CZTERY

1 →

Potrzebne materiały: pakiet edukacyjny do wystawy, ołówki

2 →

Przed wejściem na wystawę wprowadzenie na temat wystawy Piotra Ukłańskiego i prezentowanej obok wystawy Marka Koniecznego

Pytania wprowadzające do całej grupy:

3 →

Wymieńcie cztery symbole Polski.

4 →

Z jakimi osobami, przedmiotami, wydarzeniami kojarzy się Polska cudzoziemcom?

5 →

Praca w grupach: podział klasy na cztery grupy. Każda grupa dostaje kartę pracy i odpowiada na zawarte w niej pytania. Po wykonaniu zadań następuje omówienie i podsumowanie.

6 →

Pytanie podsumowujące (może być zadane po omówieniu prac analizowanych przez trzy pierwsze grupy).

Przeczytajcie fragment III części *Dziadów* Adama Mickiewicza.

*To namiestnik wolności na ziemi widomy!
On to na sławie zbuduje ogromy Swego kościoła!
Nad ludy i nad króle podniesiony:
Na trzech stoi koronach, a sam bez korony:
A życie jego – trud trudów. A tytuł jego – lud ludów:
Z matki obcej, krew jego dawne bohaterzy,
A imię jego czterdzieści i cztery.
Sława! sława! sława!*

W jaki sposób tytuł wystawy łączy się z narodowym poematem? Kto jest tu „namiestnikiem wolności”, o czyjej sławie jest mowa?

Czy artysta może zbawić naród? Czy może wpłynąć na historię kraju?

11.12.2012–17.02.2013

Grupa 1

BEZ TYTUŁU (POLSKA ÜBER ALLES), 2012



Bez tytułu (Polska Über Alles), 2012, fot. z wystawy (Maciej Landsberg)

1 →

Wejdźcie do sali, w której prezentowana jest instalacja *Bez tytułu (Polska Über Alles)*, i zastanówcie się, jak się w niej czujecie. Zanotujcie odczucia, emocje, skojarzenia, pierwsze spostrzeżenia.

2 →

Instalacja *Bez tytułu (Polska Über Alles)* łączy elementy znane z wcześniejszych prac Piotra Ukleńskiego, pokazane w nowej aranżacji. Wskażcie trzy prace, które artysta zestawiał ze sobą, nadając całości nowy tytuł. Gdyby pokazano je osobno, co mogłyby znaczyć? Dopiszcie do każdej z trzech części instalacji po trzy skojarzenia. Czy skojarzenia z poszczególnymi pracami łączą się i pasują do odczuć i skojarzeń ogólnych z pierwszego punktu?

praca 1

trzy skojarzenia:

praca 2

11.12.2012–17.02.2013

trzy skojarzenia:

praca 3

trzy skojarzenia:



Bez tytułu (*Polska Über Alles*), 2012, fot. z wystawy (Marek Krzyżanek / Agencja Medium)

3 →

Przyjrzyjcie się portretom umieszczonym na ścianach. Spróbujcie rozpoznać znane wam twarze. Co łączy przedstawione postaci? Czy są bohaterami pozytywnymi, czy negatywnymi? Skąd pochodzą te wizerunki?

4 →

Tytuł *Polska Über Alles* oznacza w języku niemieckim „Polska ponad wszystko” i bezpośrednio nawiązuje do *Deutschlandlied*, pieśni będącej w latach 1922–1945 hymnem niemieckim, zaczynającej się słowami „Deutschland, Deutschland über alles”. Jak rozumiecie tytuł pracy w nawiązaniu do przedstawień na ścianach?

5 →

Co to jest popkultura? Czy ta praca Uklańskiego nawiązuje do kultury masowej? Które jej elementy mogłyby o tym świadczyć?

11.12.2012–17.02.2013

6 →

Jakie znacie filmy ekranizujące ważne wydarzenia dla polskiej historii? Jaki obraz historii pokazuje nam kultura masowa/kino? (złożony, uproszczony, przystępny, interesujący?)

Jak sądzicie, czy kino jest ważnym źródłem naszej wiedzy o historii narodu? Znajdźcie argumenty za i przeciw.

7 →

Bardzo ważnym elementem pracy jest podkład muzyczny. Gdzie można zazwyczaj usłyszeć piosenki z playlisty towarzyszącej pracy Ukleńskiego? Jak myślicie, czemu wybrał akurat te? Co łączy je z fotosami z filmu?

Artysta zorganizował w tej sali swoje czterdzieste czwarte urodziny. Czy tańczylibyście na tych urodzinach (może do waszej ulubionej muzyki), gdybyście się na nich znaleźli? Czy to możliwe, żeby klub miał taki wystrój? Jakie odczucia wywołuje w was zestawienie muzyki rozrywkowej z wizualnymi elementami dzieła?

instalacja – dzieło sztuki, które składa się z wielu elementów (np. obrazów, zdjęć, przedmiotów), często tworzonych przez artystę specjalnie do określonej przestrzeni. W instalacji wykorzystywane są wszelkie materiały i media, często tzw. przedmioty gotowe, czyli ready-mades.

ready-mades – gotowe, fabryczne przedmioty, które artysta umieszcza w galerii, podnosząc je do rangi dzieła sztuki, a jednocześnie pozbawiając je pierwotnej funkcji.

popkultura – treści, które niezależnie od przekazu są łatwe w odbiorze, często skonwencjonalizowane oraz które zawierają wyraźne elementy rozrywkowe i tym samym przyciągają liczną publiczność

11.12.2012–17.02.2013

EKSPOZYCJA

1 → W jaki sposób zaprezentowane są prace w tej sali? Jak artysta wykorzystuje przestrzeń galerii?

2 → Czy sposób prezentacji ma wpływ na odbiór prac? Jaki?

3 → Co sądzą o zestawieniu prac w tej sali? Czy pasują do siebie?

4 → Wypiszcie trzy określenia opisujące atmosferę tej sali.

5 → Jaką ścieżkę dźwiękową dobraćlibyście do tej sali?

11.12.2012–17.02.2013

Grupa 2



fot. z wystawy (od lewej:
Marek Krzyżanek / Agencja
Medium; Mateusz Sadowski)

1 →

Wejdźcie do sali, w której prezentowane są prace malarskie Piotra Ukleńskiego i zastanówcie się, jak się tu czujecie. Zanotujcie odczucia, emocje, skojarzenia, pierwsze spostrzeżenia.

2 →

Jaki kolor dominuje w prezentowanych w tej sali obrazach? Z czym wam się kojarzy? Jak na was oddziałuje?

3 →

Które prace w waszym odczuciu są przyjemne, a które nieprzyjemne? Dlaczego? Jakie cechy wizualne wywołują takie uczucia?

4 →

Zwróćcie uwagę na techniki malarskie, którymi posługuje się artysta. Wypiszcie materiały, z których wykonane są prace. W jaki sposób powstały?

Czy malarstwo zawsze jest dwuwymiarowe?

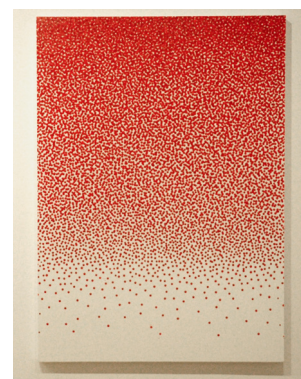
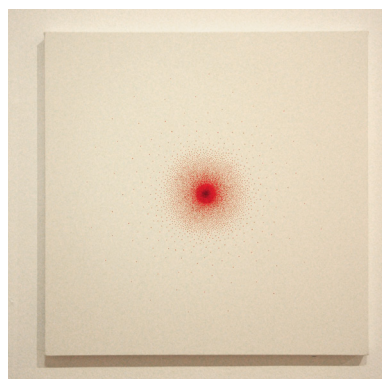
11.12.2012–17.02.2013

5 →

Jakie tytuły nadalibyście obrazom?



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek / Agencja
Medium)



fot. z wystawy (od lewej:
Marek Krzyżanek / Agencja
Medium; Joanna Kinowska)

6 →

Zapoznajcie się z tytułami obrazów. Co jest ich tematem?

11.12.2012–17.02.2013



Bez tytułu (*Powstanie Warszawskie 1944 – Pruszków*), 2008, fot. z wystawy (Marek Krzyżanek / Agencja Medium)

7 →

Przyjrzyjcie się pracy *Bez tytułu (Powstanie Warszawskie 1944 – Pruszków)* z 2008 roku. Dlaczego to wydarzenie jest ważnym symbolem i elementem budowania tożsamości narodowej? Czy tożsamość narodową kształtują wyłącznie zwycięstwa?

Jak przedstawiane jest zwykle Powstanie Warszawskie? Jak przedstawiane są powstania, sceny walki w znanych wam przykładach malarstwa historycznego? Jak to wygląda wspólnie? Czy byliście w Muzeum Powstania Warszawskiego? Czy znacie jakieś komiksy o tych wydarzeniach?

W jaki sposób Powstanie Warszawskie ukazuje Piotr Ukleński? Co przedstawia namalowany przez niego obraz? Czy jest figuralny, czy abstrakcyjny? Czy mógłby należeć do stałej ekspozycji Muzeum Powstania Warszawskiego?

W jaki sposób przedstawia się krew w kulturze masowej?

W jaki sposób Powstanie Warszawskie łączy się z tytułem wystawy?

11.12.2012–17.02.2013

EKSPozyCJA

1 → W jaki sposób zaprezentowane są prace w tej sali? Jak artysta wykorzystuje przestrzeń galerii?

2 → Czy sposób prezentacji ma wpływ na odbiór prac? Jeśli tak, to jaki?

3 → Co sądzicie o zestawieniu prac w tej sali? Czy pasują do siebie?

4 → Wypiszcie trzy określenia opisujące atmosferę tej sali.

5 → Jaką ścieżkę dźwiękową dobralibyście do tej sali?

11.12.2012–17.02.2013

Grupa 3

BEZ TYTUŁU (JASKINIA), 2012; BEZ TYTUŁU (ROZWARTE), 2012



Bez tytułu (Jaskinia), 2012, fot. z wystawy (Marek Krzyżanek / Agencja Medium)



Bez tytułu (Jaskinia), 2012, fot. z wystawy (Mateusz Sadowski)

1 →

Wejdźcie do sali, którą wypełnia instalacja z farbowanych tkanin *Bez tytułu (Jaskinia)* i zastanówcie się, jak się tu czujecie. Z czym wam się kojarzy ta przestrzeń? Zanotujcie odczucia, emocje, skojarzenia, pierwsze spostrzeżenia.

11.12.2012 – 17.02.2013

od lewej: *Bez tytułu (Mommy's Little Monster)*, 2012; *Bez tytułu (Lepsze niż prawda)*, 2011, fot. z wystawy (Marek Krzyżanek / Agencja Medium); *Bez tytułu (Punkt zborny)*, 2011, fot. z wystawy (Marek Krzyżanek / Agencja Medium)



od lewej: *Bez tytułu (Forbidden Planet)*, 2011, fot. z wystawy (Sebastian Madejski); *Bez tytułu (Objawienie)*, 2012; *Bez tytułu (Gayatri)*, 2012, fot. z wystawy (Sebastian Madejski)



2 →

Przestrzeń sali wypełniają podwieszane u sufitu, wzdłuż ścian i ułożone na podłodze tkaniny wykonane w technice *tie-dye* polegającej na farbowaniu materiałów przy użyciu barwników i wybielacza. Tkaniny stanowią jednocześnie tło dla innych prac. Z jakich materiałów wykonane zostały pozostałe prace w tej sali? Wynotujcie jak najwięcej przykładów.

Nazwijcie techniki, w których zostały wykonane. Które z nich są charakterystyczne dla sztuki użytkowej, a które dla tzw. sztuk pięknych?

3 →

Co sądzicie o zestawieniu prac w tej sali? Czy pasują do siebie? Czy są podobne, czy zupełnie różne?

11.12.2012–17.02.2013



Bez tytułu (Rozwarte), 2012,
fot. z wystawy (Mateusz
Sadowski)

4 →

Teraz wejdźcie do sali, w której prezentowana jest monumentalna tkanina *Bez tytułu (Rozwarte)* i również zanotujcie pierwsze spostrzeżenia na temat tego, jak się tu czujecie.

5 →

Co przedstawia tkanina? Wypiszcie swoje skojarzenia.

6 →

Zwróćcie uwagę na sposób ekspozycji pracy. Dlaczego jedna tkanina wypełnia przestrzeń całego pomieszczenia? Co wam przypomina tak zaaranżowana przestrzeń? Jaką funkcję mogłaby pełnić tkanina Piotra Ukleńskiego?

instalacja — dzieło sztuki, które składa się z wielu elementów (np. obrazów, zdjęć, przedmiotów), często tworzonych przez artystę specjalnie do określonej przestrzeni. W instalacji wykorzystywane są wszelkie materiały i media, często tzw. przedmioty gotowe, czyli ready-mades.

ready-mades — gotowe, fabryczne przedmioty, które artysta umieszcza w galerii, podnosząc je do rangi dzieła sztuki, a jednocześnie pozbawiając je pierwotnej funkcji.

11.12.2012–17.02.2013

EKSPozyCJA

1 →

W jaki sposób zaprezentowane są prace w tej sali? Jak artysta wykorzystuje przestrzeń galerii?

2 →

Czy sposób prezentacji ma wpływ na odbiór prac? Jeśli tak, to jaki?

3 →

Co sądzicie o zestawieniu prac w tej sali? Czy pasują do siebie?

4 →

Wypiszcie trzy określenia opisujące atmosferę tej sali.

5 →

Jaką ścieżkę dźwiękową dobralibyście do tej sali?

11.12.2012–17.02.2013

Grupa 4



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek
/ Agencja Medium)

1 →

Wejdźcie do sali, w której prezentowana jest wystawa i zastanówcie się, jak się w niej czujecie. Zanotujcie odczucia, emocje, skojarzenia, pierwsze spostrzeżenia.

2 →

Nie czytając informacji o wystawie, zastanówcie się, co może oznaczać jej tytuł. W jaki sposób lub o czym myślelibyście, gdyby ktoś wydał wam polecenie: „think crazy”?

3 →

W roku 1969 Marek Konieczny przeprowadził akcję *Zrób coś z tym*, która polegała na losowym wybraniu osób z książki telefonicznej i przestaniu im srebrnej folii z nadrukiem mającym sprowokować czynność „zrobienia z tym czegoś”.

W kopertach znajdziecie kawałki srebrnej folii. Zróbcie coś z tym.

11.12.2012–17.02.2013



od lewej:
Marek Konieczny,
fot. z wystawy (Marek
Krzyżanek / Agencja
Medium)
Wrzuc tu coś, 1968, akcja
w przestrzeni publicznej,
Warszawa



4



Przyjrzyjcie się pracy *Wrzuc tu coś*. Marek Konieczny przeprowadził tę akcję w latach 1968–1969. W różnych punktach Warszawy eksponował na stojakach srebrne i złote torby, zachęcając przechodniów do udziału w „tworzeniu”. „Wrzuc coś, weź udział w tworzeniu. To, co wrzucisz, ty i inni, będzie rzeczywistością” (za: folder wystawy *Marek Konieczny. Think Crazy*, s. 6).

Co wy byście tu wrzucili? Wyjmijcie przedmioty, które chcielibyście wrzucić.

Zastanówcie się, czy wrzucamy coś, co nam przeszkadza, czy coś, co zwróci uwagę? Jaki portret społeczeństwa tworzy się na podstawie tego zbioru przedmiotów?

5



Zaproponujcie działanie, które wpisywałoby się w strategię *Think Crazy*.

11.12.2012–17.02.2013



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

W ramach działań Think Crazy Marek Konieczny często używał różnych rekwizytów nazywanych przez niego *special equipment*. Był to między innymi złoty róg mocowany do czoła artysty, pokazany w powiększeniu na wystawie. Jaki rekwizyt zaproponowałibyście do swojego działania?

11.12.2012–17.02.2013

EKSPozyCJA

1 →

W jaki sposób zaprezentowane są prace w tej sali? Jak artysta wykorzystuje przestrzeń galerii?

2 →

Czy sposób prezentacji ma wpływ na odbiór prac? Jeśli tak, to jaki?

3 →

Co sądzicie o zestawieniu prac w tej sali? Czy pasują do siebie?

4 →

Wypiszcie trzy określenia opisujące atmosferę tej sali.

5 →

Jaką ścieżkę dźwiękową dobralibyście do tej sali?

11.12.2012–17.02.2013

MATERIAŁY POMOCNICZE

Piotr Uklański urodził się w 1968 roku w Warszawie. Studiował w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. W latach 1989/90 uczęszczał do gościnnej pracowni Marka Koniecznego, Kontynuował studia z wolnej stopy wraz ze Zbigniewem Warpechowskim, Krzysztofem Zarębskim i Pawłem Freislerem. Studiował także fotografię w Cooper Union School for Advancement of Science and Art w Nowym Jorku. Mieszka i pracuje w Nowym Jorku i Warszawie.

Prace Piotra Uklańskiego znajdują się w kolekcjach m.in. Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku, Museum of Modern Art w Nowym Jorku, Solomon R. Guggenheim w Nowym Jorku, Tate Modern w Londynie, Walker Art Center w Minneapolis, Museum of Modern Art w Chicago, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Migros Museum für Gegenwartskunst w Zurychu czy Fundacji François Pinaulta.

Więcej:

http://www.culture.pl/baza-sztuki-pelna-tresc/-/eo_event_asset_publisher/eAN5/content/piotr-uklanski

Opisy wybranych prac na wystawie według sal wystawowych wraz z listą prac.

1 →



fot. z wystawy
(Maciej Landsberg)

Bez tytułu (Polska Über Alles), 2012

papier, styropian, szkło, aluminium, oświetlenie LED, system nagłośnienia, ścieżka dźwiękowa; dzięki uprzejmości Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki i Massimo De Carlo/Carlson Gallery, Londyn–Mediolan

Wypełniająca całą przestrzeń sali instalacja składa się z ikonicznych prac artysty, znanych z wcześniejszych jego realizacji. Instalacja ukazuje praktykę artystyczną Piotra Ukińskiego, w której dzieła zyskują wciąż nowe znaczenia poprzez zmieniające się sposoby prezentacji, zestawienia z innymi pracami oraz osadzenie w nowych kontekstach. Tapeta pokrywająca ścianę składa się z portretów aktorów wcielających się w role filmowych nazistów. Instalacja *Naziści* w innej formie była prezentowana w Zachęcie w 2000 roku. Praca stała się wówczas przedmiotem ataku, niektóre prace uległy zniszczeniu, a ekspozycję zamknięto.

Pulsująca światłami *Dance Floor* przenosi do galerii element wyposażenia nocnych klubów. Odwołująca się do stylistyki minimal artu praca ma interaktywny charakter. Styropianowy orzeł nawiązuje do nurtu nowej sztuki narodowej, w którą wpisują się niektóre realizacje artysty. Zmultiplikowane i powiększone przedstawienia pulsują w rytmie dyskotekowych świateł, podkreślając nieustannie powracającą w popkulturze fascynację obrazowaniem zła i przekraczaniem granic. *Naziści*, orzeł i migająca klubowa podłoga tworzą obraz niekończącej się celebracji historii i narodowych mitów.

11.12.2012–17.02.2013

2 →



fot. z wystawy
(Mateusz Sadowski)

Bez tytułu (Wczesne prace), 1972–1976
kredka, flamaster, akwarela na papierze; kolekcja Krystyny Ukleńskiej

Tytułowe wczesne prace to wybrane rysunki z dzieciństwa Ukleńskiego. Po raz pierwszy zostały opublikowane w 2010 roku w książce artystycznej *Early Works* wydanej przez wydawnictwo 40 000 Malarzy. Oprócz reprodukcji prac, album zawierał również zamówioną przez artystę psychologiczną analizę dziecięcych rysunków.

Wczesne prace zdominowane są przez tematy powracające w późniejszej twórczości Ukleńskiego. Pojawiają się tu kowboje, Indianie, żołnierze i naziści. Wybór zawiera także laurki z życzeniami dla matki. Pod warstwą humoru rysunki skrywają bardzo osobistą historię dzieciństwa. *Early Works* igrają z publicznym wizerunkiem artysty oraz z konwencją poszukiwania źródeł twórczości w doświadczeniach z dzieciństwa.

3 →

fot. z wystawy (od lewej:
Marek Krzyżanek / Agencja
Medium; Mateusz Sadowski)



Zgromadzone w tej sali obrazy ukazują różnorodność technik malarskich, którymi posługuje się artysta. Znajduje się tu seria prac powstałych z wykorzystaniem żywicy i włókna szklanego, ceramiki oraz obrazy wyszywane, są też błyszczące, emaliowane obrazy przedstawiające rozlewającą się jak krew farbę. Przemieszane prace odwołują się do różnych tematów, ale dominującym jest przemoc i krew. Obok siebie wiszą obrazy o nawiązaniach historycznych (np. *Powstanie Warszawskie 1944 – Pruszków*), podejmująca dialog z tradycją artystyczną praca *Polska neoawangarda* oraz obrazy odnoszące się do samego malarstwa. Sięgając po tradycyjne medium, artysta wykorzystuje rozmaite techniki podważające dwuwymiarowość malarstwa; podkreślając jednocześnie jego materialność i mimetyczność.

11.12.2012–17.02.2013

Prezentowane w tej sali prace:



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

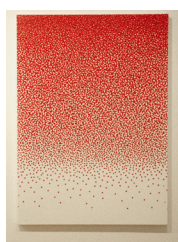
Bez tytułu (Its Dark in My Heart), 2012
żywica epoksydowa na płótnie; dzięki uprzejmości artysty i Massimo De Carlo/Carlson
Gallery, Londyn–Mediolan



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

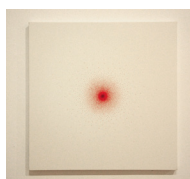
Bez tytułu (Powstanie Warszawskie 1944 – Pruszków), 2008
żywica epoksydowa na płótnie; dzięki uprzejmości McCabe Fine Art Collection

Bez tytułu (Polska Neo Awangarda – Krzysztof Zarebski, „Autochemo”, 1972), 2012
wydruk fotograficzny na płycie, lakier; dzięki uprzejmości artysty i Massimo De Carlo/
Carlson Gallery, Londyn–Mediolan



fot. z wystawy
(Joanna Kinowska)

Bez tytułu (Blood Doped), 2012
tusze i grunt malarski na płótnie; dzięki uprzejmości artysty i Massimo De Carlo/Carlson
Gallery, Londyn–Mediolan



fot. z wystawy
(Joanna Kinowska)

Bez tytułu (Star Gazer), 2012
haft na bawełnianej tkaninie naciągniętej na blejtram
dzięki uprzejmości artysty i Massimo De Carlo/Carlson Gallery, Londyn–Mediolan

11.12.2012–17.02.2013



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

Bez tytułu (Głęboka czerwień), 2012
farbowana tkanina naciągnięta na blejtram, bawełniane wypełnienie; dzięki uprzejmości artysty i Massimo De Carlo/Carlson Gallery, Londyn–Mediolan



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

Bez tytułu (Stężenie pośmiertne), 2012
żywica epoksydowa na włóknie szklanym; dzięki uprzejmości Massimo De Carlo/Carlson Gallery, Londyn–Mediolan

4 →



fot. z wystawy
(Mateusz Sadowski)

Bez tytułu (Jaskinia), 2012
instalacja z farbowanych tkanin; kolekcja artysty

Podwieszane u sufitu i wzdłuż ścian farbowane tkaniny tworzą scenografię wypełniającą szczelnie salę Zachęty. Materiały zostały wykonane przy użyciu techniki *tie-dye* polegającej na farbowaniu tkanin przy użyciu barwników i wybielacza. Po raz pierwszy prezentowane były na wystawie pod tytułem *Discharge!* w nowojorskiej Gagolian Gallery. Metoda ta pozwala osiągnąć różnorodne, czasem psychodeliczne wzory. Powstała przestrzeń otacza zwiedzających i stanowi jednocześnie tło dla fotografii, obrazów powstałych w tej samej technice, co wypełniające przestrzeń tkaniny, obrazów z ostrużyn ołówka, ceramicznych mozaik i innych. Wśród wybranych prac znajduje się fotografia *Czaszka* – ukazująca artystę w otoczeniu kobiet, których ciała tworzą tytułowy kształt. Praca nawiązuje do słynnego fotograficznego portretu Salvadora Dalego *In voluptas mors* autorstwa Philippe'a Halsmana. Realizacja w Zachęcie, poprzez różne rodzaje medium, wielość odniesień, różnorodność znaczeń i spajającą całość wykreowaną przestrzeń, odwołuje się do tradycji dzieła totalnego (*Gesamtkunstwerk*), dla którego charakterystyczna jest synteza różnych dziedzin sztuki.

11.12.2012–17.02.2013

Prezentowane w tej sali prace:



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

Bez tytułu (Mommy's Little Monster), 2012
juta, konopie, aluminium; kolekcja artysty

Bez tytułu (Początek końca), 2011
farbowana tkanina naciągnięta na blejtram; kolekcja prywatna

Bez tytułu (Tequila Sunrise), 2009
żywica epoksydowa na płótnie; kolekcja prywatna

Bez tytułu (Historia oka), 2012
gwaszowa wydzieranka na płycie; kolekcja artysty



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

Bez tytułu (Lepsze niż prawda), 2011
ceramika, zaprawa, na płycie cementowej, aluminium; dzięki uprzejmości artysty i Gagosian Gallery

Bez tytułu (Shemale), 2009
platynotypia; dzięki uprzejmości artysty i Massimo De Carlo/Carlson Gallery, Londyn–Mediolan



fot. z wystawy
(Marek Krzyżanek /
Agencja Medium)

Bez tytułu (Punkt zborny), 2011
ceramika, zaprawa, na płycie cementowej, aluminium; dzięki uprzejmości artysty i Gagosian Gallery

11.12.2012–17.02.2013



fot. z wystawy
(Sebastian Madejski)

Bez tytułu (Objawienie), 2012
farbowana tkanina naciągnięta na blejtram; kolekcja artysty



fot. z wystawy
(Sebastian Madejski)

Bez tytułu (Gayatri), 2012
strużyny z ołówków pod plexi w pozłacanej ramie; kolekcja artysty

Bez tytułu (Vice Versa), 2011
ceramika, zaprawa, na płycie cementowej, aluminium; kolekcja prywatna



fot. z wystawy
(Sebastian Madejski)

Bez tytułu (Forbidden Planet), 2011
farbowana tkanina naciągnięta na blejtram; kolekcja artysty

Bez tytułu (Czaszka), 2000
platynotypia; kolekcja artysty

11.12.2012–17.02.2013

fot. z wystawy
(Mateusz Sadowski)



5 →

Bez tytułu (Rozwarte), 2012
juta, konopie, bawełna; kolekcja artysty

Monumentalna tkanina artystyczna Piotra Ukleńskiego wykorzystuje mało popularną obecnie technikę, modną szczególnie w latach 60. XX wieku – tkaninę artystyczną. Tkaniny i gobeliny przestały wówczas pełnić wyłącznie funkcję dekoracyjną, straciły też dwuwymiarowy charakter. Zaczęto traktować je w rzeźbiarski sposób, realizując wielkoformatowe, anektujące przestrzeń instalacje. Pracę Ukleńskiego cechuje bogata faktura, barwność, plastyczność i przestrzenność. Z pozoru abstrakcyjna tkanina inspirowana jest anatomią i medycyną, ukazuje powiększony do ogromnych rozmiarów fragment ciała, zwany jęczyzkiem (łac. *uvula*). Ten mały, wystający wyrostek, niezbędny do artykulacji mowy, znajduje się w głębi gardła i widoczny jest przy bardzo szeroko rozwartych ustach.

Materiały edukacyjne do wystawy *Piotr Ukleński. Czterdzieści i cztery* i *Marek Konieczny. Think Crazy* opracował zespół edukatorów pod kierunkiem Anny Zdzieborskiej, w składzie: Katarzyna Guzowska, Karolina Iwańczyk, Katarzyna Kucharska-Hornung, Sara Magdzicka. Opisy prac na wystawie *Piotr Ukleński. Czterdzieści i cztery*: Stanisław Welbel